T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016/93
KARAR NO : 2016/142
KARAR TR : 14.03.2016

ÖZET: Davacıların çocuklarının koyun otlatırken gittiği taş ocağında oyun oynarken bulduğu dinamitin patlaması nedeniyle yaralanması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunundaki tam yargı davası kapsamında, İDARİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- H.A.
2- M.A.
3- S.A.
Vekili : Av. T.D.
Davalılar : Adli Yargıda
1- CE-SA İnş.Tic.San.A.Ş.
2- Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M.B.
İdari Yargıda
Karayolları Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacılar vekili, dava dilekçesinde; müvekkillerinden Serkan Aydemir'in 25/8/2003 tarihinde Ağrı İli, Hamur İlçesi, Kale mahallesinde bulunan ve Karayolları Bölge Müdürlüğüne ait, 6-7 yıldan beri faaliyet gösteren taş ocağına arkadaşı İbrahim Keskin ile koyun otlatmak için gittiklerini; S.A.ile arkadaşının taş ocağında oynadıkları esnada patlamamış dinamit lokumu buldukları ve bu dinamitlerle oynamaları üzerine dinamitlerin ateş alması sonucu yaralandıklarını, davalıların güvenlik önlemlerini almamaları ve çalışma sonrası alanın temizliğinin yapılmaması nedeniyle Serkan Aydemir'in çalışma kabiliyetinin eksildiğini, bu nedenle davalı kurumun hatalı olması nedeniyle müvekkilinin yaralanmasından dolayı fazlaya ilişkin haklarının saklı kalması kaydıyla maddi ve manevi olmak üzere toplam 3000.000,00 TL tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte müteselsilen ve müştereken davalılardan tahsili ile davacılara ödenmesine karar verilmesini talep ederek, adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ağrı 2.Asliye Hukuk Mahkemesi: 7.2.2013 gün ve E:2006/45, K:2013/27 sayı ile, Davaya konu olayda tarafların kusuruna ilişkin bilirkişi raporu aldırılmış, kusur oranları yüzdesel olarak tespit edilmiş, ATK dan davacı Serkan'ın maluliyet durumuna ilişkin rapor aldırılmış, ardından dosya hesap bilirkişisine gönderilmiş gerekli hesaplamalar yaptırılmış, tüm raporlar incelendiğinde tümünün hüküm kurmaya yeterli içerik ve nitelikte olduğu, denetime elverişli olduğu anlaşılmış, hükme esas alınması gerektiği vicdani kanaatine varılmış, hal böyle olunca davacılardan H.A.ile M.A.yönünden dava dilekçesinde belirtildiği üzere ayrı ayrı 100'er TL maddi tazminat taleplerinin kabul için gerekli yasal şartlar somut olayda gerçekleşmediğinden, çocuklarının beden bütünlüğünde meydana gelen zarardan ötürü maddi tazminata hak kazanmadıklarından reddine, davacı S.A.yönünden ise dava dilekçesi ile 100 TL olarak talep edilen ve daha sonra ıslah dilekçesi ile 50.000 TL daha artırılan talebin taleple bağlılık ilkesi uyarınca ispatlanan davanın kabulüne karar verilmiştir; manevi tazminat talepleri yönünden ise davacının beden bütünlüğünün ihlal edilmesi ve belli bir oranda maluliyetinin oluşması sebebiyle YİBK 22/06/1966 tarihli içtihadında belirtilen unsurlarda dikkate alınarak davacı Serkan için TMK 4. Madde uyarınca 9.000 TL, davacılar Hüseyin ve Makbule'nin de bu olaydan ötürü manevi zararlarının oluştuğu söz götürmez olduğundan bu davacılar için de ayrı ayrı 3.500 'er TL manevi tazminata hükmedilmiş; davacılar H.A.ile M.A.yönünden talep edilen 100,00 TL maddi tazminat talebinin ayrı ayrı reddine, davacı S.A.yönünden maddi tazminat talebinin kısmen kabulü ile 50.100,00 TL maddi tazminatın davalılardan ayrı ayrı ve müteselsilen tahsili ile davacıya, verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, davacılar Hüseyin ve Makbule için ayrı ayrı 3.500,00'şer TL manevi tazminatın davalılardan müteselsilen ve müştereken tahsili ile davacılara ayrı ayrı verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, davacı S.A.için 9.000,00TL manevi tazminatın davalılardan müteselsilen ve müştereken tahsili ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine karar vermiş, bu karar davacılar ve davalılardan Karayolları Genel Müdürlüğü vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi : 24.2.2014 gün ve E:2013/6628, K:2014/2918 sayı ile, Karayolları Genel Müdürlüğünün faaliyetlerinin kamu hizmeti kapsamında olduğu, zararın kamu hizmeti kapsamındaki faaliyetler nedeni ile meydana geldiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu 2. maddesi hükmünce bu davanın konusunun bir tam yargı davası konusu olduğu; tam yargı davalarının ise idari yargıda görülmek zorunda olduğu; bu koşulun HMK'nun 114 md.de düzenlenen dava şartlarından olduğu, re'sen gözetilebileceği gibi yargılamanın her aşamasında taraflarca da ileri sürülebileceği, buna göre, dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddedilmesi gerekirken esastan incelenmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle temyiz olunan kararın bozulmasına, bozma nedenine göre davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün

ve davacıların davalı idareye yönelik diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına, davacıların diğer davalı Ce-Şa İnş. Tic. San. AŞ'ye yönelik tüm temyiz itirazlarının reddine karar vermiştir.

AĞRI 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'10.2014 gün ve E:2014/324, K:2014/411 sayı ile, bozma kararına uyarak, 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b maddesi dalaleti ile 115/2 maddesi gereğinde davanın davalı Karayolları Genel Müdürlüğü bakımından usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ERZURUM 2. İDARE MAHKEMESİ'30.12.2015 gün ve E:2015/214 sayı ile, davaya konu kazanın işletmeci firma tarafından etrafta bulunan patlayıcıların gereği gibi toplanıp muhafaza edilmemesi sonucu meydana geldiği; ruhsat sahibi Karayolları 12.Bölge Müdürlüğünün taş ocağındaki faaliyetle ya da buranın düzenlenmesiyle ilgili bir görevinin bulunmaması hasebiyle kamu hizmeti ile illiyet bağı kurulabilen, idari işlem, eylem veya sözleşmeden kaynaklanan ve tazmin edilmesi gereken idareye atfi kabil bir kusurun veya kusursuz sorumluluğun bulunmadığının anlaşıldığı, Taş ocağı mahallini terk ederken çevreye dağılmış patlayıcı maddelerin bulunup bulunmadığını kontrol ederek varsa bunları toplayıp kaldırması gerekirken, bu hususta dikkatsiz ve özensiz davranarak kazanın meydana gelmesine sebep olan kusurlu ve sorumlu taş ocağı işletmecisi firma ile birlikte davalı idarenin özel hukuk hükümlerinden kaynaklanan bir sorumluluğu varsa ancak bu kapsamda adı geçen firma ile birlikte davalı idareye karşı adli yargı yerinde dava açılması ve davanın adli yargı merciinde görülmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle; adli yargının görev alanına giren davada mahkemelerinin görevli olmadığına, 2247 sayılı Kanunun 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.03.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden görev uyuşmazlığı esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

I-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ve Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in sözlü açıklamaları ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıların çocukları Serkan Aydemir'in koyun otlatırken gittiği taş ocağında oyun oynarken bulduğu dinamitin patlaması nedeniyle yaralanması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1. maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16.2.2012 tarih ve E:2011/35, K:2012/23 sayılı kararıyla; dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı; ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakarlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak, kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak davaların görüm ve çözümünün, iptal ve tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu yerleşik yargısal içtihatlarla kabul

edilmiş bulunmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Mağdur Serkan Aydemir'in; 1989 doğumlu olduğu ve olay tarihinde 14 yaşında bulunduğu, Atatürk Ün. Tıp Fak. Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenmiş olan 03.11.2003 tarih ve 2273 sayılı raporda muayene sonuçları ve düzenlenmiş olan raporlardan; "Yüzünde ve sağ gözünde yanık izleri, sağ el baş ve orta parmağında kanamalı lezyon bulunduğu, sol el 1 ve 2. parmak distal phalanax ampute-3.parmak lasere-sağ el baş ve 3.parmakta laserasyonlar bulunduğu, sol el 1.parmağın flango-falangial eklemde sol el 2. parmağın distal falanksta ampute olduğu-3. parmakta distal falanksta fleksiyon kaybı ve 2 cm.lik skatris tespit edildiği" nin belirtilmiş olduğu, olay sırasında mağdurun yanında olan arkadaşı İbrahim Hakkı Keski'nin 1987 doğumlu olduğu ve olay tarihte 16 yaşında bulunduğu, dava dosyası ve eki 2004/315 Esas nolu dosya münderecatının incelenmesi sonucunda; 25.08.2003 olay tarihli "Olay Tutanağı" ile "Olay Yeri İnceleme Raporu" ve Bomba Uzmanları tarafından düzenlenmiş olan "İnceleme ve İmha Raporu'ndan; İbrahim Hakkı Keski'nin beyan ve gösterdiklerinden; ocakta S.A.ile adi kapsül ve dinamit lokumları buldukları, gömdükleri yerden 4 adet dinamit lokumu çıkarılmış ve delillerin toplanmış olduğu, olay yerinden; beyaz poşet, 4 adet sağlam-1 adet açılmış dinamit lokumu, beyaz renkli kristal patlayıcı madde, 3 adet sağlam adi infilak kapsülü, patlamış kapsül parçaları toplandığı, toplanan delillerden; 4 adet sağlam-1 adet açılmış dinamit lokumunun beyaz renkli bir tür dinamit, yine beyaz renkli kristal patlayıcı maddenin de olayda çocuklar tarafından dinamit lokumları açılarak dağıtılmış aynı tür dinamit, 3 adet sağlam kapsülün alüminyum dış kaplı adi standart infilak kapsülü olduğunun anlaşıldığının ve ayrıca taşla ezilmiş 3-4 adet kapsül parçaları bulunduğunun, olay yerine bunların ne şekilde ve kimler tarafından bırakıldığının anlaşılamadığının belirtilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda, yasal düzenlemeler ve dosyadaki belgeler birlikte değerlendirildiğinde, taşınmazın idare ve muhafazası ile yükümlü bulunan idarenin bu görevini yerine getirdiği sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin; davalı idarenin ruhsat sahibi olup işletme yükümlülüğü bulunan, kazanın vukubulduğu taş ocağının kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin; hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "idari dava türleri" arasında sayılan "idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası" kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

Belirtilen durum karşısında, Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Erzurum 2. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 2. İdare Mahkemesinin 30.12.2015 gün ve E:2015/214 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 14.03.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN